

מדימונה למאדים: עלילונים מקומיים ומחוות לחלוצי המדע הבדיוני

ערגה הלר*

תקציר

בשנות החמישים והשישים של המאה הקודמת הופיעו בישראל עלילונים שבהם מאפיינים של ספרות מדע בדיונית, היסטוריה חלופית והתייחסות לכיבוש החלל והמלחמה הקרה.

העלילונים הספקולטיביים התפרסמו בעיקר ב**הארץ שלנו**, ונחתמו לרוב בשמות בדויים. את מקומו של ה"צבר" תפסו מדענים וסוכנים חשאיים, חיילים הנלחמים בחוצנים, וגיבורי־על מקומיים דמויי גיימס בונד, טרזן או פלש גורדון. במקום ניצחונות צבאיים הביאו דמויות אלה הישגים של ציוני דרך בכיבוש החלל, עם יעדים דוגמת הירח ומאדים, והישגים מדעיים וטכנולוגיים. את מקומם של החרוזים הקומיים בעלילונים תפסו הגזמה וסאטירה.

* ד"ר ערגה הלר, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי, באר שבע. heller@kaye.ac.il